

Els programes de la dreta

El miratge francès

La victòria de la dreta a les eleccions franceses és un mirall per a José María Aznar i el Partit Popular. Encara no s'han declarat afrancesats, però de moment tenen preparat un programa similar, especialment en el terreny econòmic.

Aquests dies Aznar, sota el seu bigoti, mostra un somriure més ampli del que gasta habitualment. Els vents de París li van molt bé. Ara ja no diu que guanyarà les eleccions generals; ara diu que governarà i per majoria absoluta. Com era lògic i previsible, i fins legítim, els líders del Partit Popular miren de capitalitzar al màxim la victòria electoral dels conservadors francesos. I sobretot, anuncien amb complaença que després de la caiguda del PSF i de François Mitterrand, ve el torn del PSOE i de Felipe González.

No és moment de buscar diferències, sinó de mostrar coincidències. De les primeres, n'hi ha moltes; de les segones, algunes, centrades bàsicament en el programa econòmic. Ara poc importa que entre José M. Aznar i Jacques Chirac, líder del RPR, o Valéry Giscard d'Estaing, líder de la UDF, hi hagi una diferència de trenta anys biològics, però pràcticament també d'experiència política. Aznar, entre altres tasques, s'ha preocupat d'homologar-se internacionalment, a diferència dels líders anteriors del PP. Sense anar més lluny, va participar en la campanya electoral francesa. El dia 6 de març va compartir tarima amb Giscard, en un míting celebrat al feu del líder de la UDF, Clarmont d'Alvernia. L'endemà, va aterrar als hangars del vell aeroport parisenc de Le Bourget, com a únic convidat estranger en una festa electoral organitzada per Jacques Chirac.

Tampoc no importen ara les dècades de trajectòria democràtica de la dreta francesa, difícilment homologable amb la dreta espanyola, que, per calendari, no ho pot demostrar. A l'estat espanyol ningú no nega tarannà democràtic al PP, però a l'hora de parlar d'eleccions, pot topar, alimentat interessadament des de sectors socialistes, amb el subconscient popular del record franquista. Aznar

també s'ha encarregat de renovar la imatge i, en certa manera, els continguts de la dreta espanyola. Deleja Moncloa. En pocs dies, ha rebut dos copets a l'esquena. De França li ha vingut la confirmació del daltabaix socialista, i d'Espanya, una enquesta que el deixa, en nombre de diputats, molt a prop del PSOE.

Però no sols amb il·lusions es guanya el poder. La situació del socialisme francès, tot i connectar amb el clima de crisi del socialisme italià i espanyol, no és del tot extrapolable matemàticament. El PP pot jugar la carta del desprestigi de les esquerres, global a tot Europa, pot jugar també la carta de la crisi econòmica, també europea, i pot jugar la carta de la corrupció, tot i que aquesta última amb un cert risc, ja que de les irregularitats de finançament dels partits polítics, no se n'escapa ningú. Entre totes les cartes, la que defineix què vol i quina opció pensa fer és el seu programa. Encara que a l'hora d'anar a votar, no sols és la lletra impresa allò que mou l'elector. Sovint només és un dels elements que entren en joc. Amb tot, el PP ja té llest el seu programa. No és pas el mateix programa dels seus correligionaris francesos, és clar, però sí que hi conflueix en alguns aspectes, per concomitància ideològica i per coincidència estratègica.

PRIVATITZACIONS I FLEXIBILITZACIÓ LABORAL

El programa del Partit Popular i el programa de la Unió per França (la coalició de centre dreta que suma RPR i UDF) es troben essencialment en el terreny econòmic, terreny decisiu avui per a guanyar o perdre unes eleccions, com s'ha demostrat a França. Terreny també on la dreta juga fort. Ambdues forces aposten per la reactivació econòmica mitjançant una profunda reforma fiscal, un estricte control de la despesa pública,

un ampli programa de privatitzacions i la flexibilització del mercat de treball. Pel PP i la UPF, aquesta reactivació econòmica exigeix necessàriament mesures de suport a l'empresa petita i mitjana, que veuria reduïts els seus impostos i les seves aportacions a la Seguretat Social i tindria més capacitat de maniobra, gràcies a la flexibilització del mercat de treball.

A més d'això, proposen la incentivació fiscal de l'estalvi i un programa de privatitzacions, que serviria per a reduir el dèficit públic i, en el cas de la UPF, per a pagar les infraestructures destinades a re-

activar l'economia i a fomentar llocs de treball. El Partit Popular també proposa, en aquest capítol, la privatització del segon canal de TVE i dels canals autonòmics de les comunitats sense llengua pròpia. Les inversions públiques en matèria d'infraestructures són, així mateix, una prioritat d'ambdues formacions conservadores, atès que la majoria d'inversions han de ser sufragades pels usuaris. Finalment, en el tema fiscal, si la UPF assegura que abaixarà impostos, el PP, més discret, només parla de congelar-los. Tampoc no es tracta, per molt de moda que sigui, de fer de Clinton: pri-

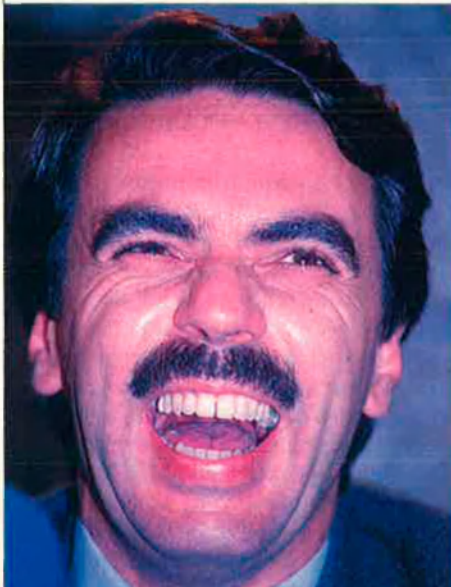
mer prometre que els abaixaràs, i després apujar-los.

CONTRA LA CORRUPCIÓ

Un segon paquet de propostes programàtiques que tots dos partits han volgut recalcar és el de les mesures per lluitar contra la corrupció. Tots dos adversaris socialistes tenen en aquest domini un punt flac, especialment en el cas espanyol, que els ha fet perdre credibilitat. La dreta, a més de voler regenerar l'economia, es presenta a Espanya i a França, com la regeneradora de la democràcia. Asseguren que volen posar fi a la imatge de corrupció que envolta les administracions públiques, i es proposen garantir la transparència dels processos administratius i reformar els òrgans judicials per tal de reforçar-ne la independència.

En el terreny de les mesures contra la corrupció, el PP és més concret que no la UPF. Els francesos, en un decàleg d'intencions generalitzables, parlen de donar mitjans adequats als jutges i als serveis encarregats de la repressió de les infraccions financeres. En la mateixa línia difusa, parlen de reimplantar la imparcialitat de l'administració per a aconseguir que les decisions administratives obeixin a criteris objectius d'interès públic i no a criteris polítics. El PP, en aquest terreny, trepitja més fort, amb propostes concretes. Per una banda, proposa la reforma del reglament del Congrés en la línia d'aconseguir que una minoria qualificada de diputats sigui suficient per a poder exigir la creació de comissions d'investigació. Proposta còmoda des de l'oposició, però que, si un dia governen, en cas que l'apliquin, els pot resultar incòmoda. En el mateix paquet, també volen la reforma de la llei de finançament dels partits polítics. El PP és partidari que els partits es puguin finançar majoritàriament mitjançant donacions. En el terreny judicial, els populars proposen que 12 dels 21 membres del Consell General del Poder Judicial siguin escollits pels jutges; que aquest mateix Consell recuperi les competències sobre el nomenament de jutges, i que els partits renunciïn al sistema de repartiment-quota dels partits en l'elecció del Tribunal de Comptes. Per la dreta espanyola hi ha una manca greu d'independència del poder judicial espanyol, que amb aquestes mesures s'hauria de corregir. S'han compromès també, en els seus papers, a consultar tots els col·legis, associacions i representacions professionals a l'hora d'eleger els

José María Aznar, rere les petjades de Chirac i Giscard. RAFA GL

membres del Tribunal Constitucional.

JUBILACIÓ A LA CARTA

En política social, UDF i PP es tornen a trobar, precisament, en dues iniciatives molt concretes. L'una, destinada a incentivar la prolongació de l'activitat laboral: la jubilació a la carta. L'altra, destinada a incrementar la natalitat: incentius fiscals per a les famílies nombroses. Pel que fa a la primera, la jubilació a la carta, la UPF proposa que sigui entre els 60 i 70 anys; el PP hi posa obstacles si és abans dels 65 i avantatges si s'endarrereix fins als 70. Per a incrementar la natalitat, ambdós partits coincideixen en l'esperit global d'establir facilitats als pares per a conciliar activitats professionals i familiars. El PP remarca que la protecció fiscal serà especialment significativa a partir del tercer fill i en les famílies que tinguin a càrrec fills amb minusvàlues físiques o psíquiques. Com ja és tradicional en les formacions polítiques conservadores, la família té un lloc destacat en el programa del PP. En aquest àmbit, hom vol potenciar l'associacionisme i, entre altres mesures, preveu la creació d'un Consell Superior de la Família que, amb caràcter consultiu, assessoraria les administracions públiques en totes les qüestions que afectin directament la situació de les famílies.

El PP reserva per a les administracions autonòmica i local jubilats i pensions. Així, en una aplicació interessadament pragmàtica del principi de subsidiaritat, els homes i dones d'Aznar defensen el

traspàs de competències dels serveis per a la tercera edat a les comunitats autònomes i suggereixen de suprimir, de forma immediata, el ministeri d'Afers Socials.

No és pas l'únic ministeri que cauria. En el disseny popular de carteres ministerials, en sobren sis. Sis ministeris menys com a exemple del que anomenen política de rigor i austeritat. Les víctimes del rigor serien els ministeris de Cultura, Justícia, Indústria, Portaveu del Govern, Relacions amb les Corts i el d'Afers Socials, ja esmentat. Ministre i alts càrrecs corresponents caurien, i les seves funcions serien assumides per altres departaments. Concretament, les funcions de justícia serien assumides per un macrodepartament d'Interior, i les d'Indústria passarien a mans del ministeri

gan autènticament executiu, són objectius compartits per la dreta de banda i banda del Pirineu. A partir d'aquí, cadascú estableix prioritats. La Unió per França vol impulsar l'eix París-Berlín i el desenvolupament d'un exèrcit franco-alemany, i el PP vol orientar la política de cooperació vers Llatinoamèrica, els països del Magrib i els de l'Europa de l'est. Com a detall últim, en el terreny de política exterior, els populars estableixen una última premissa: proposen una llei marc que reguli l'activitat exterior de les autonomies. Ara bé, no precisen pas si aquesta regulació equival a limitació. Un problema que la UPF no té, perquè a França només n'hi ha una, de política exterior, la de París.

L'esperit unitari de l'estat és comú a ambdues formacions, com ho és en general en qualsevol formació d'àmbit estatal, sigui de dreta o d'esquerra. En aquest camp, les propostes són diferents, en la forma, perquè l'estructura territorial de cada estat és absolutament diferent, però no en el fons: l'estat és un. La UPF parla de descentralització des del centralisme, impulsant l'aplicació del principi de subsidiarietat, per una qüestió de pragmatisme administratiu. El PP, en canvi, que té un programa per a governar en un estat dividit en autonomies, proposa l'homogeneïtzació de les competències de les comunitats autònomes, la reducció de la burocràcia i l'eliminació de les administracions paral·leles a través de l'administració única, per cortesia davant la insistència del pare fundador, Manuel Fraga.

Pere Martí

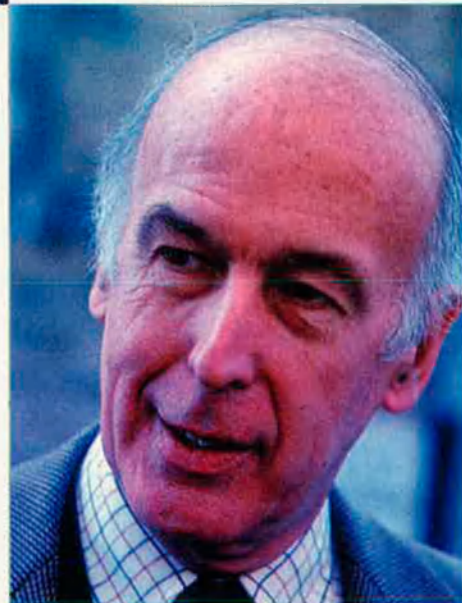

Jacques Chirac, dirigent del RPR. EFE

d'Economia. En el mateix disseny, encara hi hauria més gent que perdria la feina. Els populars volen un màxim de mil alts càrrecs a l'administració de l'estat, essent així que en l'actualitat són 6.406.

MÉS EUROPA, MÉS UNIDA

Malgrat les divergències internes que en ambdues formacions hi ha sobre aquesta qüestió, especialment en el cas francès, tots dos programes coincideixen, finalment, en la potenciació de la unitat europea. Impulsar una defensa i una política exterior europea comuna, el desig de dotar de més competències i poder de decisió el Parlament europeu, i que la Comunitat Europea creï en el futur un òr-

Valéry Giscard d'Estaing, líder de la UDF. EFE

Catalunya Nord, a estribord

Acabem de votar perquè les coses canviïn. Hi ha moltes coses que van malament al Rosselló, sobretot l'agricultura, i també hi ha el greu problema del *xomatge* ("atur" al Rosselló), que ve de la manca d'indústries per a donar treball als joves sobretot" –explicava un ciutadà a la sortida d'un col·legi electoral de Catalunya Nord, on el vot de rebuig a la política socialista va ser agreujat per l'especial situació de crisi econòmica que travessa. Així, d'una circumscripció a l'altra, els candidats socialistes han perdut de 10 a 20 punts respecte a les legislatives del 1988. Com a la resta de l'estat francès, la coalició dels ecologistes també hi ha fracassat, incapaç de trobar els vots aconseguits en les últimes eleccions regionals. Pel que fa al Partit Comunista, malgrat una regressió sensible respecte al 1988, aconsegueix de mantenir-se per sobre el 10% dels vots en el conjunt de les circumscripcions. En fi, els socialistes nord-catalans només s'han pogut salvar de l'enfonsament total gràcies a la falta d'unitat dels conservadors.

Tot i això, aquestes eleccions legislatives franceses a Catalunya Nord han demostrat una vegada més l'arrelament a la dreta de la major part de l'electorat. Com en eleccions anteriors, siguin municipals o regionals, el partit nougaullista de Jacques Chirac és el que obté més guanys. Els candidats neogaullistes de la coalició UPF (Unió per la França) són una vegada més els qui obtenen els millors resultats, amb què es beneficien del descontentament general, juntament amb el Front Nacional, el partit d'extrema dreta de Le Pen. A Catalunya Nord, el Front va superar de llarg la mitjana estatal –en particular a Perpinyà, on va recollir més del 22% dels vots–. Aquesta formació política és possiblement la que més es deu haver beneficiat del desprestigi de la classe política local i del clima virulent de la campanya electoral que va tenir el seu màxim exponent en l'atemptat contra el batlle de Bages i candidat de la UPF, Jean-Claude Madrenas, finalment eliminat a la primera volta en benefici d'un candidat del FN. La multiplicació de candidatures independents, amb l'aparició del que se n'ha dit "candidats salvatges", va afectar molt més

els candidats centristes de l'UPF que no pas les altres formacions.

Amb menys de 2% dels vots, els candidats catalanistes d'Esquerra Republicana de Catalunya (ERC) i d'Unitat Catalana (UC), els primers que es presentaven en unes eleccions legislatives franceses, continuen en la marginalitat. En total, els nacionalistes van recollir 2.671 vots, que representen l'1,6 per cent dels votants. En detall, aquests vots es reparteixen com segueix: en la primera circumscripció, bàsicament urbana, Claudi Bornadell (UC) recull 604 vots (1,65%); en la segona, formada per la comarca de la Fenolleda i part del Rosselló, Jaume Pol (UC) recull 709 vots (1,52%); en la tercera que va del barri de Sant Jaume, al centre de Perpinyà, fins

nera que experimenten també un retrocés respecte als resultats de les últimes regionals, i això malgrat el suport dels mitjans que van tenir a nivell estatal.

Jordi Vera, candidat d'ERC, va dir que els resultats "no és una satisfacció, perquè esperàvem que fos millor; però tal com s'han presentat aquestes eleccions, amb la bipolarització i sobretot amb projeccions de caire francament parisenc, es pot dir que el resultat és el que havia de ser i que ens permet de continuar lluitant". Vera va afegir que "és difícil dir que el vot català no ha pujat en aquestes eleccions legislatives. Era la primera vegada que es presentaven candidats nacionalistes en unes eleccions generals. Això, ho podem veure d'aquí a quatre anys, quan hi hagi unes altres eleccions legislatives".

D'altra banda, Vera va qualificar de "preocupant" la pujada de la dreta i sobretot de l'extrema dreta i va fer una crida als seus seguidors perquè votin el partit socialista contra el Front Nacional.

Jaume Roure, candidat d'UC, va compartir les anàlisis de Vera, però afegí que el que era més important, segons ell, és "haver fet una bona campanya, correcta i honesta, que ens ha permès d'exposar els nostres projectes en la perspectiva de futures cites electorals". Tot i això, Roure va lamentar que "si examinem els resultats globals a Catalunya Nord, després d'haver votat 'no' a Maastricht, veiem que la gent vota sempre

els candidats nacionalistes han sofert una davallada respecte les passades últimes eleccions degut, entre altres coses, a la bipolarització de la política francesa.

a la Cerdanya, Jaume Roure (UC) recull 605 vots (1,63%); i la quarta, formada pel Vallespir i l'altra part del Rosselló, Jordi Vera (ERC) recull 753 vots (1,63%). Tot i que decebut per aquests resultats, inferiors als de les últimes eleccions regionals en les quals les llistes d'UC i d'ERC havien totalitzat un 3% de vots, els candidats catalanistes van atribuir la derrota al fet que, tractant-se d'eleccions generals amb reptes polítics estatals, la majoria de l'electorat de Catalunya Nord havia volgut expressar el seu malcontentament i la seva voluntat de canvi a la primera volta, i per això havia votat útil. Aquest fenomen va afectar també els ecologistes, que ni a Catalunya ni a la resta de l'estat no van aconseguir ni la meitat dels resultats que els prometien totes les enquestes, de ma-

els mateixos: els responsables de la situació catastròfica en la qual es troba la Catalunya Nord, i és una llàstima".

L'altre gran derrotat d'aquestes eleccions és Jean-Paul Alduy, fill del batlle de Perpinyà, que es presentava com a candidat independent i que s'enfrontava en la primera circumscripció, de Perpinyà, al primer tinent-batlle, el neogaullista Claude Barate en la perspectiva de les futures eleccions municipals. Amb només el 15,12% dels vots Jean-Paul Alduy no ha pogut passar a la segona volta. Aquest fracàs podria perjudicar les seves ambicions municipals, cosa que no creu Alduy, el qual afirma que manté totes les possibilitats de guanyar l'ajuntament.

Pere Codonyan